

סרוגה עם פונפון

בית המדרש הירושלמי 'נהר דעה' הפך בשנה האחרונה לביתם של הברסלבער'ס הסרוגים, עם תמהיל מפתיע של חסידי ברסלב חרדים לצד מתנחלים עם ג'ינס ונשק • ויש גם קוגל חם
אביאל הלוי

השלושים לחייהם, שגרים בקהילות חרדיות בבית שמש ובביתר. הרב דוד נולד למשפחה חרדית, ודן נולד למשפחה דתית לאומית ויחד עם אשתו שוביה (הבת של הרב פרומן ז"ל) הם היגרו לחברה החרדית, תוך שהם שומרים על קשרים מיוחדים עם הציבור ממנו באו.

הארבעה אזורי אומץ לבדוק מה הדרישה בשטח להקמת בית מדרש שיהווה בית ברסלבאי בטעם חדשישן. בלי לשער מראש את התוצאות, הם פרסמו מודעה קטנה שהזמינה את כל מי שחפץ להעמיק בתורת רבי נחמן - להגיע ל"מקום חדש" בו לומדים, מנגנים ומדברים על עבודת ה', נוסח ברסלב. כבר במפגשים הראשונים הגיעו עשרות אנשים מכל גווני המגזר - מתקוע ועד יצהר דרך בחורים מישיבות הקו וישיבות ירושלמיות, אנשי עמל בכל הגילאים מירושלים וסביבתה, בהם גם לא מעט כאלה שהקריירה האישית והחזות החיצונית שלהם לא מרמזות מאומה על כפיפת הפונפון-השקופה שהם עוטים.

המקום הפך במהרה למרכז לימוד פתוח למגוון רחב של אנשים שלומדים, מדברים מהלב ו'הולכים עם תורה' של רבי נחמן למשך תקופה. "כל מה שהיה חסר להם זה מי שיומין אותם עם חינוך וגיטרה, ורבנים שמסבירים בגובה העיניים את המושגים המופשטים שלא תמיד מובנים בספרי ברסלב", אומר נפתלי כשהוא מהורהר. "רבי נחמן הוא אלוף ביכולת שלו לחבר קצוות של תורות עמוקות עם עצות פשוטות. למי שגדל רק על תורות גבוהות חסרה לפעמים העצה הפשוטה - איך מתפללים? איך אני מתחזק במקום שלי? מה לעשות עם העייפות הרוחנית והשגרה? איך מחברים את האידיאלים עם ההתנהגות המעשית היומיומית".

"עושה רושם שהשאלות הללו מציקות לכולם, ומרגישים מרחוק שמהו בתורות של רבי נחמן נותן מענה בדיוק לזה", הוא מוסיף. "רבים מבאי בית המדרש אינם מגדירים את עצמם 'ברסלבים', אך המכנה המשותף לכולם היא התחושה שיש משהו בלימוד המשותף שמגיע עד למקומות האפלים, שעדיין לא הצליחו לגעת בהם כראוי".

בנוסף לימי חמישי הקבועים, בית המדרש עולה לעיתים על גלגלים, וכל לומדיו נוסעים יחד לאחד היישובים באזור ירושלים, לעשות את הלימוד והניגונים שם - להטעים עוד אנשים מהיין ההונגרי.

בנוסף, אחת לשבועיים מתקיים בבית המדרש ערב לנשים בלבד, שנשים ובחורות רבות

פומברג מיצהר, ממקימי בית המדרש, "אבל ברוך השם נאלצנו לחפש מקום גדול יותר".

פומברג (29) אב לשישה ילדים, נולד ברובע היהודי למשפחה ציונית דתית קלאסית, משמש כמחנך כיתה ד' בבית הספר הממלכתי דתי בשבי שומרון והספיק להיות שליח בבית יהודי בהודו. עם השנים הוא הפך לברסלבר בכל רמ"ח ושס"ה. בניגוד לחברים אחרים שהחליטו להגר לאזור חיוג מאה שערים, על כל המשתמע מכך, פומברג לא רצה לוותר על הציבור ממנו בא. יחד עם גבריאל רובין, חבר ברסלבר נוסף מיצהר, גנן במקצועו שעבר אף הוא את המסלול הקלאסי של מוסדות הציונות הדתית במבשרת ציון, הוא החל במסע חיפוש אחרי קהילה כלכבו. המסע עבר דרך קהילות מגוונות: חרדיות, דתיות לאומיות, וקהילות של בעלי תשובה, מלווה ב"חריש עמוק" בין משפיעי ברסלב רבים, והכל נסוב סביב השאלה - "היכן אני בעולם?..."

האוצר מתחת לגשר

"החיפוש לא הרפה. מצד אחד אנו רוצים לראות ביטוי ממשי לאור של רבי נחמן, שאותו הרגשנו לפעמים חזק יותר במקומות החרדים יותר, ומצד שני, אנו רואים את עצמנו חלק מהציבור הדתי לאומי - זו המנטליות שלנו, וכאן אנו מרגישים חזק את הקשר החי לעם ישראל ולארץ ישראל בצורה כל כך טבעית. לאחר שנים של חיפוש, הגענו למסקנה שהאוצר איננו מתחת לגשר, אלא בתוך החיים עצמם, בישוב שלנו ובין החברים שלנו, לפחות בשלב זה של המסע..." מחייך נפתלי.

דרכי ההשגחה הפגישו את שני היצהרניקים עם ר' דוד גבירצמן ור' דן לוינון, שניהם בשנות

ליל

שישי בואכה ערב חג השבועות. הרחוב הצר והמנומנם

בשכונת גבעת שאול בירושלים מתמלא חיים כשחצר בית הספר הוותיק 'נועם' מתמלאת אט אט באנשים. חסיד 'צ'אלמער' בלבוש חסידי מלא מתחבק עם עורך דין מגוש עציון בתרועות שמחה. במדרגות המטפסות אל בית הכנסת הפועל בתוך בית הספר עולה ניחוח של קיגעל ירושלמי מתוך סיר מהביל הנישא משני צידי בידי אברך עטור בחולצה לבנה וכיפת פונפון ובחור עם כפכפי אצבע וחולצת מחזור של מכינה מוכרת. על אף שלא הצטחי בעזרת הנשים, ההסתברות מניחה כי השילובים המעניינים באו לידי ביטוי דומה גם מעבר למחיצה.

מיד לאחר הלימוד בליקוטי מוהר"ן בהשתתפות תוססת של הקהל, נשלפת הגיטרה ותוף הג'מבה נותן את הקצב לפיוזוים הנפרדים משני צידי המחיצה הגבוהה. ר' מיכי יוספי ממשיך בשיעור מיוחד, ועל אף שהשעה מתקרבת לחצות נראה שאף אחד לא מתלונן. המחזה הזה חוזר על עצמו מדי שבוע, בכל חמישי בערב.

קרוב לשנה וחצי נבנה והולך בירושלים בית המדרש 'נהר דעה' ששם לעצמו כמטרה לתת קורת גג ציונית-דתית לחסידי ברסלב, או אם תרצו - מענה ברסלברי מובהק לציבור הדתי לאומי.

בית המדרש, החל לפעול בשטיבל קטנטן ליד מוסד הרב קוק, והשמועה על קיומו עברה מפה לאוזן באופן כמעט חתרני. "לכך הקטן שבו התחלנו היה את החן המיוחד שלו", צוחק נפתלי

כל מה שהיה
חסר להם,
זה מי שיזמין
אותם עם חיוך
וגיטרה, ורבנים
שמדברים
בשפה שלהם,
שיכולים לגשר
בין התורות
הגבוהות
ללבבות
הצמאים.

"בתוך שלל הבירורים שהציבור הדתי עובר, צמח לו כבר מזמן זרם תת-קרקעי של 'מחפשים'. אתה תראה אותם בייט כסלו בבנייני האומה ובל"ג בעומר במירון. ל'ברסלברים' שבהם לא היה בית מדרש משלהם בו הם יכולים ללמוד לעומק את תורות רבי נחמן, בינם לבין עצמם, וגם לקבל ממי שקיבלו במסורת את תורת ברסלב מהדור הקודם - ועם כל זה להרגיש בבית. בדורנו, החיפוש נהיה פנימי יותר. אנשים מבינים שלתחזק זה לא מצריך דווקא מעבר דירה וכו', אלא במקום שבו אתה נמצא - שם נמצא ה' יתברך. אבל צריך לשאוב את הכוחות, השמחה והלימוד מאיזה מקום - והיום, כרוך השם, ישנה התחלה לכך".

החלום של הארבעה הוא שהמהלך יתגלגל להתגבשות של קהילות וחבורות שיוסיפו נופך של דרך בעבודת ה' חסידית בתוך החיים עצמם.

ומגוונות מוצאות בו מרפא לנפשן, החל מסגנון דתי קטמוני, מתנחלות 'דוסיות' מיצהר, ועד לנשים מרכזניות מהשכונה, שהעזו לבדוק מקרוב מה מסתתר באמת מאחורי סיסמאות הסטיקרים הצבעוניים הממלאים את חדרי ילדיהן.

"מרגיש כמו בית לציבור שמתגבש"

"אני מגיע לכאן, קודם כל כדי להרגיש 'עזר דעה', מחייך חיים (59), מנהל חשבונות ירושלמי ואחד מוותיקי המשתתפים. 'פשוט כיף להיות במקום שיש בו לימוד תורה באווירה נעימה ואוהבת. התחלתי להכיר אנשים חרדים, שלא הייתי חולם שיווצר בינינו משהו, ופתאום מתברר שהם אנשים מוכשרים ובעלי חוש הומור בריא, בעלי ידע עצום על מה שקורה בעולם הזה. הסיסמאות הידועות 'אין ייאוש בעולם כלל' ו'להיות בשמחה תמיד' החלו לקבל אצלי כיסוי. אני מניח שלכל אחד שמגיע לכאן יש נקודת עניין משלו, אבל עובדה שרובם חוזרים ובאים שוב ושוב".

"לגברים יש שיעורים, חבורה וניגונים, וזה כיף גדול בשבילם. החלטנו שגם אנחנו רוצות", אומרת עדינה פדר (27) מבית שמש, אם לשני ילדים. "יש בנות שמגיעות מכל מיני מקומות רחוקים, וזה שווה כל רגע, כי יש דיבוק חברות מאוד מיוחד. השיעור של שוביה מתבסס על ליקוטי מוהר"ן או ליקוטי הלכות, אבל תמיד נוגע בנקודות שקשורות לחיים שלנו, וכמו שקורה אצל נשים זה מתפתח לדייונים וכל אחת מוסיפה את מה שהיא מרגישה וחושבת".

"יש בנות שמגיעות עם כלי נגינה וזה מתפתח לניגונים וריקודים עם המון שמחה, מין תחושה משפחתית ונעימה של חבורה לעבודת ה' שנותנת הרבה כוח, בתוך העומס והמשימות של החיים. זה ממש מחייה אותי, נותן לי אוויר לנשימה. גם אם לא מכירים ממש את כל אחת, נוצרה פה פינה בתוך החיים שמאירה את הנשמה. הקבוצה הנגישת כבר יצאה לנסיעה משותפת לאומן וגם התחילה להגיע כל מיני שידוכים לבנות שמגיעות", היא מחייכת. "יש פה בית לציבור שמגיע גיאוגרפית מכל מקום ולאט לאט מתגבש".

בית המדרש שמארח מגוון של רבני ברסלב - הקלאסית והמתחדשת - הפך גם לכתובת לבירור אמיתי בענייני דיומא. מצוקות שונות שעלו בשנה האחרונה, כמו בירור מקיף בסוגיית רבנים שנתפסו בקלקלתם. בתקופה הסוערת של פיגועי הדקירות נידונו בין הלומדים נושאים כמו התמודדות עם מידת הפחד, אמונה וביטחון בניסיון להוציא עצות אמיתיות לחיים.

"המקום שלנו לא בא להגדיר הגדרות חדשות", אומרים מקימי המקום.

דברי ישיב
תרבות יהודית מקורות

**חודש הספר
והתרבות היהודית**

עצור!
70%
לפניך!

אלפי מוצרים + מתנה
בהנחות מיוחדות על כל קנייה!
מיוחדות מיוחדות

לרוכשים בחנות (תחנה מרכזית בירושלים קומה 1+3)

מכצעים מיוחדים נוספים
www.dshir.co.il

+ מבצע יומי משתנה במחירים שלא לפרסום!
הירשמו באתר לקבלת עדכונים במייל!